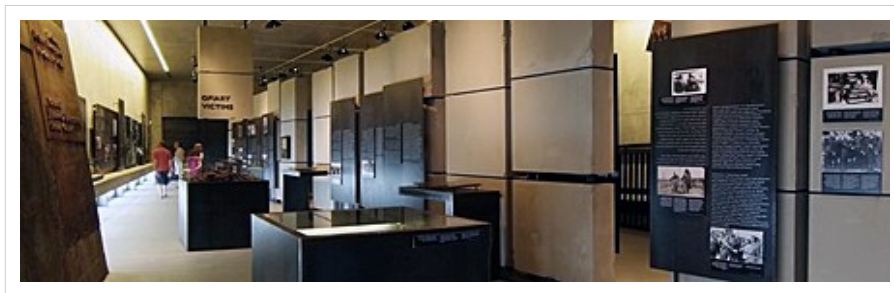

Upamiętnienie Żydów olkuskich w Bełżcu

Muzeum – Miejsce Pamięci w Bełżcu utworzono w 2004 r. jako oddział Państwowego Muzeum na Majdanku w Lublinie. Głównym zadaniem powstałego wówczas pomnika jest oddanie czci i zachowanie pamięci o pomordowanych tu Żydach. Jego elementami są żeliwne nazwy miejscowości, z których następowały deportacje do obozu zagłady w Bełżcu. Jednym z upamiętnionych miast jest Olkusz. Ponadto zwiedzając muzealną ekspozycję w tym Miejscu Pamięci można dowiedzieć się z opisów zamieszczonych na planszach i widniejącej na jednej z nich mapy, że Żydzi z Olkusza zginęli w komorach gazowych w Bełżcu.

W niemieckim obozie zagłady w Bełżcu, przez który przebiegała linia kolejowa, łącząca Lublin z węzłową stacją w Rawie Ruskiej, od marca do grudnia 1942 r. zamordowano około 500 tysięcy osób, przede wszystkim polskich Żydów, ale także obywateli żydowskich z Niemiec, Austrii, Czech i Słowacji.

Transporty z ludnością żydowską przywożono do Bełżca w wagonach bydłowych. Średnio w jednym wagonie umieszczano około 100 osób. Ekstremalne warunki przewozu, w tym przede wszystkim potworne przepełnienie oraz upał, brak wody i pożywienia powodowały śmierć wielu osób już w czasie deportacji do tego miejsca zagłady.

Od wiosny 1941 roku niemieccy naziści zaczęli gromadzić Żydów na ziemi olkuskiej w wybranych dzielnicach miast i miasteczek. Eksterminację ludności żydowskiej z Olkusza, Wolbromia, Pilicy, Skały i innych miejscowości przedwojennego powiatu olkuskiego zakończono w 1943 roku, przy czym największe jej nasilenie nastąpiło w 1942 roku Żydzi ci ginęli z głodu lub na skutek chorób w gettach, a także w licznych egzekucjach w pobliżu lub samych miejscach ich zamieszkania oraz w komorach gazowych w Bełżcu i KL Auschwitz. Ogółem w różnych okolicznościach zginęło np. z

gminy Pilica ponad dwa tysiące Żydów, ze Sławkowa około tysiąc, z Olkusza około trzy tysiące, z Wolbromia około pięć tysięcy.

Czy w tych transportach i w takich warunkach przywieziono Żydów z Olkusza na zagładę do Bełżca? – osobiście w to wątpię i mimo że nie ma żadnych dokumentów potwierdzających ich śmierć w KL Auschwitz II – Birkenau, jestem zdania, że stali się oni w czerwcu 1942 r. ofiarami komór gazowych w tej drugiej części oświęcimskiego obozu, który istniał na terenie Brzezinki.

Krzysztof Kocjan w swojej książce, zatytułowanej Zagłada Żydów olkuskich (Olkusz 2002) również uważa, że Żydzi z Olkusza zginęli w komorach gazowych KL Auschwitz II-Birkenau. Natomiast z materiałów Muzeum Holocaustu w Waszyngtonie podobno ma wynikać, że Żydzi ci zginęli w Bełżcu i na ich podstawie zagłada olkuskich Żydów została upamiętniona w Muzeum – Miejscu Pamięci w Bełżcu. Warto odwiedzić to miejsce i poznać bliżej szczegóły tej sprawy.

Adam Cyra

Oświęcim, 12 lutego 2012 r.